

**CURTEA
DE APEL CHIȘINĂU**

2043, mun. Chișinău, str. Teilor 4
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

**CHISINAU
COURT OF APPEAL**

4 Teilor str., Chișinău 2043
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

Nº

Dosarul nr 2a-2363/20
Din _____

Curtea Constituțională
str. Alexandru Lăpușneanu 28

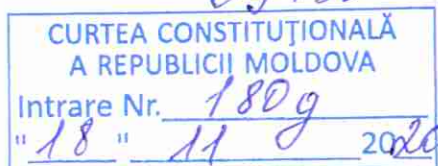
Curtea de Apel Chișinău, vă remite sesizarea depusă de ÎCS OCN „Total Leasing & Finance” SA, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de ÎCS OCN „Total Leasing & Finance” SA către Vieri Silvia, Vieri Ivan, Butucel Maria și „Diamant Fruct” SRL, intervenienți accesorii SC „IDV-Grup” SRL și SC „Daion Service” SRL privind încasarea datoriei, pentru examinarea excepției de neconstituționalitate.

Anexă: Copia încheierii Curții de Apel Chișinău din 28 octombrie 2020

Vicepreședintele colegiului civil
al Curții de Apel Chișinău

N. Budăi

Nelea Budăi

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

prezentată în conformitate cu art.135 alin. (1), lit. a) din Constituție

A. Autorul excepției de neconstituționalitate**A.2. Persoană juridică****1. Denumire și sediu:**

Î.C.S. O.C.N. "TOTAL LEASING & FINANCE" S.A.

2. Numărul și data înregistrării**3. Numele administratorului**

Ghenadie Lavric

Nelea Ivasiuc

4. Telefon și e-mail**5. Reprezentant**

Avocat Lungu Alexandru

6. Adresa reprezentantului (va fi anonimizată)**7. Telefonul și e-mail-ul reprezentantului (vor fi anonimizate)**

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun

Între Î.C.S. O.C.N. "TOTAL LEASING & FINANCE" S.A. în calitate de creditor și "Daion Service" S.R.L. în calitate de debitor, au fost încheiate mai multe contracte de împrumut.

Totodată, între Î.C.S. O.C.N. "TOTAL LEASING & FINANCE" S.A. în calitate de creditor și "IDV-Grup" S.R.L. în calitate de debitor, au fost încheiate mai multe contracte de împrumut.

Executarea corespunzătoare a obligațiilor debitorilor a fost garantată cu fidejusiunea lui Vieri Ivan, Vieri Silvia, Butucel Maria și "Diamant Fruct" S.R.L., fiind încheiate contracte de fidejusiune cu fiecare în separat.

Dat fiind faptul că, debitorii nu și-au onorat obligațiile asumate, mai mult ca atât, în privința acestora a fost intentat procesul de insolabilitate și a fost aprobat tabelul definitiv al creanțelor, Î.C.S. O.C.N. "TOTAL LEASING & FINANCE" S.A. s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva fidejursorilor Vieri Ivan, Vieri Silvia, Butucel Maria și "Diamant Fruct" S.R.L. cu privire la încasarea datoriei în limita sumelor garantate conform contractelor de fidejusiune și respectiv în limita sumelor stabilite în tabelul definitiv al creanțelor.

Prin Hotărârea Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 27.05.2020, cererea de chemare în judecată depusă de Î.C.S. O.C.N. "TOTAL LEASING & FINANCE" S.A. împotriva lui Vieri Ivan, Vieri Silvia, Butucel Maria și "Diamant Fruct" S.R.L. cu privire la încasarea datoriei a fost respinsă ca neîntemeiată.

Pentru a decide astfel, instanța de judecată a reținut că între Î.C.S. O.C.N. "TOTAL LEASING & FINANCE" S.A. și "Daion Service" S.R.L., "IDV-Grup" S.R.L. au fost încheiate mai multe Acorduri Adiționale la contractele de împrumut care nu au fost negociate cu fidejursorii. Prin urmare, instanța a aplicat prevederile art. 1167, alin. (2) din Codul Civil al Republicii Moldova, în redacția legii în vigoare de până la 01.03.2019 *„Fidejusiunea încetează în cazul modificării, fără acordul fidejursorului, a obligației garantate când această modificare atrage mărirea răspunderii sau alte consecințe nefavorabile pentru fidejutor”*.

Nefiind de acord cu Hotărârea Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 27.05.2020, Î.C.S. O.C.N. "TOTAL LEASING & FINANCE" S.A. a declarat apel împotriva acesteia.

În prezent, cauza se examinează de către Colegiul Civil, Comercial și de Contentios Administrativ al Curții de Apel Chișinău, unde a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

C. Obiectul sesizării

Obiectul prezentei sesizări îl constituie exercitarea controlului constituționalității a prevederilor art. 1167, alin. (2) din Codul Civil al Republicii Moldova, în redacția legii în vigoare de până la 01.03.2019 care are următorul conținut: *„Fidejusiunea încetează în cazul modificării, fără acordul fidejursorului, a obligației garantate când această modificare atrage mărirea răspunderii sau alte consecințe nefavorabile pentru fidejutor”*.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție

Norma contestată nu corespunde dispozițiilor constituționale, nu este clară, este imprevizibilă, nu respectă condițiile legalității, accesibilității și preciziei, mai mult ca atât, nu este în concordanță cu cadrul juridic existent, astfel contravine art. 4, 7, 23, 54 din Constituție.

Articolul 1167. Stingerea sau modificarea obligației garantate

[...]

(2) Fidejusiunea încetează în cazul modificării, fără acordul fidejursorului, a obligației garantate când această modificare atrage mărirea răspunderii sau alte consecințe nefavorabile pentru fidejutor.

Sintagma „mărirea răspunderii” este lipsită de claritate și previzibilitate, lăsând o marjă de apreciere mult prea largă. Reieșind din conținutul normei contestate, în cazul mării răspunderii fidejursorului cu **un leu sau cu un milion de lei**, sancțiunea este aceeași - încetarea fidejusiunii.

Exact această situație s-a creat în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată Î.C.S. O.C.N. "TOTAL LEASING & FINANCE" S.A. împotriva lui Vieri Ivan, Vieri Silvia, Butucel Maria și "Diamant Fruct" S.R.L. cu privire la încasarea datoriei. Între creditor și debitori au fost încheiate acorduri adiționale la contractele de împrumut, iar, în unele cazuri, mărirea răspunderii a fost nesemnificativă în mărime de doar 8 euro. Totuși, din motivul lipsei consimțământului în formă scrisă a fidejursorului, instanța a considerat că prin acest acord s-a mărit răspunderea fidejursorului, prin urmare fidejusiunea a încetat în temeiul normei contestate, deși, fidejursorul a garantat inițial obligații de sute de mii de euro. O asemenea abordare este absolut inadmisibilă, or, sancțiunea de încetare a fidejusiunii **este disproporționată** în coraport cu mărirea obligației fidejursorului.

De asemenea, sintagma „*alte consecințe nefavorabile*” este incertă, ambiguă și incompletă, care la fel lasă prea mult loc de interpretare. Spre exemplu, în cazul în care inițial părțile unui contract de împrumut au stabilit conform graficului de achitare că plata urmează a fi efectuată la data de 30 a lunii, însă, ulterior, la cererea debitorului data este modificată pe data de 25 a fiecărei luni, fidejursorul ar putea susține că data de 25 a lunii este nefavorabilă pentru acesta, din motiv că primește salariul în ultima zi a lunii. În asemenea circumstanțe, aplicând prevederile normei contestate, instanța de judecată ar putea constata că prin aceste acțiuni au atras consecințe nefavorabile fidejursorului, respectiv fidejusiunea va înceta.

Totodată, conținutul normei contestate este în contradicție cu normele juridice privind întinderea și limitele fidejusiunii prevăzute la art. 1152, alin. (2) și art. 1153, alin. (1) din Codul civil în redacția legii în vigoare de până la data de 01.03.2019.

Articolul 1152. Limitele fidejusiunii

[...]

(2) Fidejusiunea care excedă datoria debitorului sau care este făcută în condiții mai oneroase este valabilă în limitele obligației principale.

Articolul 1153. Întinderea obligațiilor fidejursorului

(1) Fidejursorul răspunde în toate cazurile doar până la suma maximă menționată în contractul de fidejusiune.

Așadar, pe de o parte, fidejutorul răspunde față de creditor doar în limita obligației principale prevăzute inițial în contractul de fidejusiune în cazul în care fidejusiunea este făcută în condiții mai oneroase, însă, pe de altă parte, în cazul în care obligația de bază este modificată fără acordul fidejutorului, survine cea mai gravă sancțiune prevăzută de legislația civilă – nulitatea, or, efectele încetării fidejusiunii sunt practic similare efectelor nulității contractului de fidejusiune.

Când obligația devine mai oneroasă în sensul art. 1152, alin. (2) din Codul civil în redacția legii în vigoare de până la data de 01.03.2019, fidejutorul va răspunde doar până la suma maximă prevăzută în contractul de fidejusiune, însă, în cazul când obligația devine mai oneroasă în sensul art. 1167, alin. (2) din Codul civil în redacția legii în vigoare de până la data de 01.03.2019, fidejusiunea încetează integral. Suntem în prezența unor norme identice cu sancțiuni contrar diferite, fapt inadmisibil într-un stat de drept.

Nu este corect din prisma prevederilor legale să fie aplicată instituția nulității actului juridic în cazul unui contract de fidejusiune ce a fost încheiat perfect legal, fără încălcarea normelor imperative (nulitatea absolută), fără prezența circumstanțelor ce atrage nulitatea relativă cum ar fi eroarea, dolul, violența, leziunea etc.

Atragem atenția Înaltei Curți că, norma contestată contravine cadrului legal existent și anume art. 1637, alin. (3) din Codul Civil republicat, în vigoare din data de 01.03.2019

Articolul 1637. Caracterul accesoriu al obligației fidejutorului

[...]

(3) Convenția dintre creditor și debitor de a accelera scadența obligației garantate sau de a face obligația mai oneroasă prin modificarea condițiilor în care se datorează executarea ei, sau de a majora suma ei nu afectează obligația fidejutorului dacă acea convenție s-a încheiat după momentul asumării fidejusiunii.

Prin Legea de modernizare a Codului Civil nr. 133 din 15.11.2018 a fost exclusă sancțiunea de încetare (nulitate) a fidejusiunii în cazul măririi obligației fără acordul fidejutorului, evidențiindu-se caracterul accesoriu al obligației fidejutorului, adică, răspunderea fidejutorului doar în limita obligației asumate inițial. Sancțiunea de încetare (nulitate) a fidejusiunii va produce efecte doar asupra părții cu care s-a mărit obligația.

În contextul celor relatate, se constată cu certitudine că la elaborarea normei contestate au fost ignorate standardele imperative de tehnică legislativă privind asigurarea clarității, previzibilității și accesibilității normei juridice, contrar prevederilor art. 23, alin. (2) din Constituție.

În jurisprudența sa, Curtea Constituțională menționează că [...] articolul 23 alin.(2) din Constituție pune în sarcina statului **obligația de a face accesibile toate legile și actele normative**. Deși articolul 23 din Constituție cuprinde expres doar criteriul de accesibilitate și claritate al legii, Curtea, prin jurisprudența sa, a reținut că normele adoptate de autoritățile publice urmează a fi și suficient de precise și previzibile. (*Hotărârea Curții Constituționale nr.13 din 15.05.2015, § 105*)

Înalta Curte menționează de asemenea că, orice act normativ trebuie să respecte principiile și normele constituționale, precum și exigențele de tehnică legislativă, menite să **asigure**

claritatea, previzibilitatea, predictibilitatea și accesibilitatea actului. Legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține, iar în cazul unor instituții juridice cu o structură complexă, să prevadă elementele ce disting particularitățile lor. (*Hotărârea Curții Constituționale nr.13 din 15.05.2015, § 108*)

Totodată, CtEDO în jurisprudența sa, acordă o importanță majoră calității legilor naționale care reglementează drepturile și libertățile fundamentale ale persoanelor. În acest context, conform jurisprudenței Curții Europene „O normă este accesibilă și previzibilă numai atunci când este redactată cu suficientă **precizie**, în așa fel încât să permită oricărei persoane să își corecteze conduita și să fie capabilă, cu consiliere adecvată, să prevadă, într-o măsură rezonabilă, consecințele care pot apărea dintr-o normă. [...] legea trebuie să fie accesibilă într-un mod adecvat: cetățeanul trebuie să aibă un indiciu adecvat, în circumstanțe concrete, asupra reglementărilor legale aplicabile [...]” (*cauza Silver contra Regatului Unit, 1983*).

În același sens, CtEDO a statuat că, „odată ce statul adoptă o soluție normativă, aceasta trebuie să fie pusă în aplicare cu claritate și coerență rezonabilă pentru a evita pe cât este posibil insecuritatea juridică și incertitudinea pentru subiectele de drept vizate de către măsurile de aplicare a acestei soluții (*cauza Păduraru contra României, 2005, §. 92, sau cauza Beian contra României (nr.1), 2007, § 33*).

Statul de drept trebuie să se fundamenteze pe principiul legalității, Curtea Constituțională menționează în jurisprudența sa constantă, **legalitatea**, ca principiu de bază al statului de drept, ce presupune conformitatea normei sau a actului juridic cu normele superioare care **stabilesc condiții de procedură privind edictarea normelor juridice**. Comportamentul legal vizează atât activitatea de legiferare a Parlamentului, cât și stabilirea normelor interne de organizare și funcționare, care au o conexiune directă cu procesul legiferării. (*Hotărârea Curții Constituționale nr. 8 din 20.05.2013. § 47*).

Curtea acordă o atenție sporită asupra **calității legii** (*a se vedea Hotărârea Curții Constituționale nr. 14 din 27.05.2014, §. 78-84*).

78. Curtea reține că legea [...] constituie un ansamblu de reguli juridice, formulate într-o manieră clară, concisă și precisă.

79. În Raportul Comisiei de la Veneția privind preeminența dreptului (adoptat la cea de-a 86-a sesiune plenară, 25-26 martie 2011) s-a stabilit:

„47. Parlamentul nu poate deroga de la drepturile fundamentale adoptând texte ambigue de legi. Cetățenii trebuie să se bucure de o protecție juridică esențială în fața statului și instituțiilor sale.”

80. Curtea menționează că, potrivit articolului 23 din Constituție, statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle, făcând accesibile în acest sens toate legile.

81. În jurisprudența sa, Curtea Europeană a menționat că persoana este în drept să cunoască, în termeni foarte clari, ce acte și omisiuni sunt de natură să-i angajeze responsabilitatea penală (*cauza Kokkinakis vs. Grecia din 25 mai 1993*) [...].

84. Formulele generale și abstracte într-un caz concret pot afecta funcționalitatea legii [...], aplicarea ei coerentă și sistemică, ceea ce ar denatura principiul calității legii.

În susținerea celor relatate *supra*, evidențiem și constatările Curții Constituționale din Hotărârea nr. 19 din 03.07.2018, [...] Curtea reține că, pentru a corespunde celor trei criterii de calitate (accesibilitatea, previzibilitatea și claritatea), norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei într-o anumită situație, persoana poate pretinde în mod justificat că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o asemenea interpretare, norma care nu corespunde criteriilor clarității este contrară articolului 23 din Constituție, care statuează obligația statului de a garanta fiecărui om dreptul de a-și cunoaște drepturile. (§ 51) .

Totodată, principiul preeminenței dreptului în jurisprudența CtEDO constituie una din exigențele unui proces echitabil în sensul art. 6, par. 1) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (*cauza Roșca contra Moldovei*, 2005)

Principiul preeminenței dreptului înserat în preambulul Convenției Europene a Drepturilor Omului și Statutul Consiliului Europei, reprezintă un important impuls la adoptarea Convenției (*cauza Golder contra Regatul Unit al Marii Britanii*, 1975), cât și parte integrată a acesteia în conformitate cu prevederile art. 31, alin. (2) al Convenției de la Viena.

Însă, cu regret, norma a cărei constituționalitate solicităm să fie verificată, nu oferă garanțiile nominalizate *supra* și instituie consecințe disproporționate în detrimentul creditorului, fapt, ce atentează asupra dreptului fundamental al cetățenilor la un cadru legal coerent, previzibil, clar și calitativ.

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție

Articolul 4.

Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

[...]

Articolul 20.

Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

[...]

Sesizarea se referă la un ansamblu de elemente și principii cu valoare constituțională interconexe, precum accesul liber la justiție, garanțiile dreptului la un proces echitabil. Norma contestată contravine acestor garanții consacrate de Constituție, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția europeană a Drepturilor Omului.

Articolul 7.

Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 23.

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

[...]

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Norma contestată contravine Constituției și este în contradicție cu obligația statului de a face accesibile toate legile și actele normative.

Articolul 54.

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

[...]

Norma contestată suprimă și limitează drepturile garantate de constituție ale creditorului (din motive absolut formale), să își satisfacă creanța din contul patrimoniului fidejutorului, care a garantat obligația debitorului în baza unui contract de fidejusiune încheiat perfect legal în corespundere cu legislația în vigoare.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării

Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Î.C.S. O.C.N. "TOTAL LEASING & FINANCE" S.A.

Administrator și Membru al Organului Executiv

Ghenadie Lavric

Administrator și Membru al Organului Executiv

Nelea Ivasiuc

ÎNCHEIERE

28 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil Comercial și de Contencios Administrativ
al Curții de Apel Chișinău

Având în componența sa:

Președintele ședinței, judecătorul

Judecătorii

Grefier

Pahopol Anatol

Buhnaci Virgiliu și Sirbu Victoria

Toderica Vlad

examinând în ședință de judecată publică, cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, înaintată de către reprezentantul ÎCS OCN „Total Leasing & Finance” SA, Lungu Alexandru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de ÎCS OCN „Total Leasing & Finance” SA către Vieri Silvia, Vieri Ivan, Butucel Maria și „Diamant Fruct” SRL, intervenienți accesorii SC „IDV-Grup” SRL și SC „Daion Service” SRL privind încasarea datoriei, Colegiul Civil,

CONSTATĂ:

La data de 05 iunie 2019 ÎCS OCN „Total Leasing & Finance” SA a înaintat o cerere de chemare în judecată către Vieri Silvia, Vieri Ivan, Butucel Maria și „Diamant Fruct” SRL, intervenienți accesorii SC „IDV-Grup” SRL și SC „Daion Service” SRL privind încasarea datoriei.

Prin hotărârea Judecătoria Criuleni, sediul Central din 27 mai 2020 s-a respins integral, ca neîntemeiată acțiunea civilă înaintată de ÎCS OCN „Total Leasing & Finance” SA către Vieri Silvia, Vieri Ivan, Butucel Maria și „Diamant Fruct” SRL, intervenienți accesorii SC „IDV-Grup” SRL și SC „Daion Service” SRL privind încasarea datoriei.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 15 iunie 2020 ÎCS OCN „Total Leasing & Finance” SA a declarat apel asupra hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În ședința instanței de apel din 28 octombrie 2020, reprezentantul ÎCS OCN „Total Leasing & Finance” SA, Lungu Alexandru a înaintat o cerere de ridicare a excepției de neconstituționalitate, solicitând ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 1167 alin. (2) Cod civil (în redacția legii până la 01.03.2019): *Fidejusiunea încetează în cazul modificării, fără acordul fidejutorului, a obligației garantate când această modificare atrage mărirea răspunderii sau alte consecințe nefavorabile pentru fidejutor.*

În motivarea cererii depuse a indicat că, norma contestată urmează să fie aplicată la soluționarea cauzei și chiar a fost aplicată de instanța de fond, or, acțiunea a fost respinsă din motiv că fidejursorii nu și-ar fi dat acordul la modificarea obligației debitorilor.

Prin urmare, solicitantul consideră că hotărârea a fost motivată prin prisma prevederilor art. 1167 alin. (2) din Codul civil (în redacția legii până la 01.03.2019).

Reprezentantul apelantului ÎCS OCN „Total Leasing & Finance” SA, Lungu Alexandru în ședința instanței de apel a susținut cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în sensul formulat.

Reprezentantul intimaților SRL „Diamant-Fruct”, Butucel Maria, Vieri Ivan și Vieri Silvia, avocatul Barbăscumpă Dumitru, în ședința instanței de apel a solicitat respingerea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Reprezentantul intervenienților accesorii SC „IDV-Grup” SRL și SC „Daion Service” SRL, avocatul Tarnovschi Vitalie, în ședința instanței de apel a solicitat respingerea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Audiind explicațiile reprezentanților părților prezente în ședința de judecată, studiind și analizând materialele cauzei, instanța de apel conchide că, există temei de admitere a cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate al art. 1167 alin. (2) Cod civil (în redacția legii până la 01.03.2019) și cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate urmează a fi admisă, reieșind din următoarele motive.

Potrivit art. 12¹ CPC, legiuitorul prevede expres ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;
- b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acestuia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîna pledoariile.

Dacă nu sînt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin. (2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege, ori dacă cererea de recurs împotriva hotărîrii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Excepția de neconstituționalitate constituie mijlocul procedural pentru realizarea accesului persoanei, în calitate de titular al drepturilor și libertăților fundamentale, la controlul constituționalității actelor normative.

Potrivit art. 134 din Constituție, Curtea Constituțională este unica autoritate de jurisdicție constituțională în Republica Moldova, care garantează supremația Constituției, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă și putere judecătorească și garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat.

Iar potrivit art. 135 din Constituție, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Prin hotărîrea nr. 2 din 09 februarie 2016, Curtea Constituțională a relatat că, judecătorul ordinar, nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de către una din părți sau de reprezentantul acestuia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărîre anterioară a Curții avînd ca obiect prevederile contestate și a reținut că verificarea constituționalității normelor contestate, constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să

refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate de Curte în prezenta Hotărâre.

Colegiul observă că, obiectul excepției de neconstituționalitate, așa cum a fost formulat de reprezentantul apelantului ÎCS OCN „Total Leasing & Finance” SA, constituie dispozițiile art. 1167 alin. (2) Cod civil (în redacția legii până la 01.03.2019)- Fidejusiunea încetează în cazul modificării, fără acordul fidejursorului, a obligației garantate când această modificare atrage mărirea răspunderii sau alte consecințe nefavorabile pentru fidejutor.

Instanța de apel reține că, în temeiul art. 135 alin.(1) lit. g) din Constituție, art.4 alin.(1), lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art.4 alin.(1) lit. g) din Codul jurisdicției constituționale, rezolvarea excepțiilor de neconstituționalitate a actelor normative, ține de competența Curții Constituționale.

Respectiv, sub aspectul întrunirii condițiilor stabilite de Curtea Constituțională, prin Hotărârea nr.2 din 09 februarie 2016, instanța de apel menționează că norma vizată de către apelantul ÎCS OCN „Total Leasing & Finance” SA, constituie obiect a controlului de constituționalitate, fiind întrunite condițiile indicate în hotărârea Curții Constituționale pentru interpretarea art.135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituție.

Colegiul civil remarcă că, ridicarea excepției de neconstituționalitate a fost solicitată de către parte în proces, apelantul-reclamant ÎCS OCN „Total Leasing & Finance” SA, iar norma vizată nu a mai făcut obiectul controlului de constituționalitate.

Din aceste considerente, ținând cont de faptul că norma solicitată a fi supusă controlului de constituționalitate, urmează a fi aplicată la soluționarea cauzei deduse judecății, având în vedere că Colegiul nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția, astfel, instanța de apel, examinând condițiile menționate supra, necesare pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate, ajunge la concluzia că, acestea sunt întrunite, din care considerente demersul ÎCS OCN „Total Leasing & Finance” SA urmează a fi admis.

Din aceste raționamente, în conformitate cu prevederile art. art. 12¹, 269-270 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

DISPUNE:

Se admite cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate ridicată de către reprezentantul ÎCS OCN „Total Leasing & Finance” SA, Lungu Alexandru.

Se sesizează Curtea Constituțională a Republicii Moldova în vederea controlului constituționalității a prevederilor art. 1167 alin. (2) Cod civil, în redacția legii în vigoare până la 01 martie 2019.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele completului,
Judecătorul

Judecătorii

Pahopol Anatol

Buhnaci Virgiliu

Sîrbu Victoria

Copia corespunde originalului/ judecător/